

זכות התורה ולומדיה מוקדשים לטובת נשמת
הרבני הנגיד הנכבד **הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל**

הלימוד היומי:

פרשת שופטים | יום ג | ב' אלול תשפ"ה | פרק י"ח פסוק א' - פסוק ה'

יוסיף דעת גבוה או נמוך?

על הכתוב בפרשתנו (דברים יז, ח) וְקַמְתָּ וְעַלִּיתָ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה', כותב רש"י: 'מלמד שבית המקדש גבוה מכל המקומות'. ולכאורה יש לשאול: הרי ידועים דברי חז"ל (סוטה ה, א) שהניח הקב"ה כל הרים וגבעות והשרה שכינתו על הר סיני שהוא נמוך שבהרים, הרי שנתנית התורה היתה דווקא על הר נמוך ולא גבוה, ומדוע הקמת המקדש היתה דווקא על המקום הגבוה ביותר מכל המקומות?

חידוד בפרשה ימי הרחמים והרצון

היכן אנו מוצאים בפרשת השבוע בחומש ו/או ברש"י?
א. פעולה שלפעמים יש להמתין בעשייתה עד חודש תשרי.
ב. תקיעה בשופר.
ג. בקשת כפרה וסליחה.
ד. גוי החוזר תשובה.

כמונח בקופסא נטפל למצוה

בפרשת השבוע נאמר (דברים יז, ו) על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת, באחת הפר-

שיות בחמשה חומשי תורה מביא רש"י את דרשת רבי עקיבא על פסוק זה: 'למה פרט לך הכי טוב שלשה, להביא שלישי להחמיר עליו ולעשות דינו כיוצא באלו, אם כך ענש הכתוב לנטפל לעוברי עבירה כעוברי עבירה, על אחת כמה וכמה שישלם שכר טוב לנטפל לעושי מצוה כעושי מצוה' – היכן הם דברי רש"י אלו?

יֵלֶךְ וַיֵּשֶׁב לְבֵיתוֹ פֶּן יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יַחַנְכֵנוּ (כ, ה) וּדְבַר שֶׁל עֲגַמַת נֶפֶשׁ הוּא (רש"י)

דבר של עגמת נפש הוא, שאדם מישראל ברגעים האחרונים לחייו, במקום להרהר הרהורי תשובה, הוא יהרהר אז על ביתו החדש וידאג על כך שמא איש אחר יחנכנו.

(הגה"ק בעל חידושי הרי"ם מגור זי"ע)

לא עלה בדעתי

תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֶלְקֶיךָ (דברים יח, יג) הַתְּהַלֵּךְ עִמּוֹ בְּתַמִּימוֹת, וּתְצַפֶּה לוֹ, וְלֹא תַחְקֹר אַחֵר הָעֵתִידוֹת, אֲלֵא כֹל מֵה שִׁבּוֹא עֲלֶיךָ קִבַּל בְּתַמִּימוֹת, וְאִז תִּהְיֶה עִמּוֹ וּלְחַלְקוֹ (רש"י).

דברי רש"י אלו, כגחלי אש בוערים בלבבות, וכאבוקות אורה מאירים בנשמות, לחיות חיי אמונה תמימה ופשוטה, אמונה שכל כולה ציפייה אל בורא עולם והתמסרות מוחלטת רק בידיו.

אשתקד הבאנו במדור זה לקט נבחר מגדולי הדורות אשר עודדו את תלמידיהם לשנן תמיד את דברי רש"י אלו, וגם הפעם נביא עוד עובדות מהיכלם של גדולי הדורות, אשר מהם ניקח לעצמינו דרך חיים.

באחת משיחותיו פתח ואמר כ"ק מרן האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב זי"ע לפני שומעי לקחו: דעו לכם, שאם אני רוצה לידע אם זיווג פלוני יעלה יפה, או באיזה יום לקבוע זמן החתונה וכדו', יודע אני לעשות חשבון מסוים עם השמות, ואם יעלה כך וכך בגימטריא, יודע אני שהזיווג יעלה יפה, או שזמן החתונה הוא זמן טוב. גם אבי, הרה"ק בעל קדושת ציון מבאבוב זי"ע, וזקני רבי שלמה מבאבוב זי"ע, ולמעלה בקודש, כולם ידעו מהחשבון הזה.

אולם – סיים הרבי ואמר להפתעת השומעים – מעולם לא עלה בדעתי להשתמש בשיטה זו, אפילו כשזה נוגע אלי בזיווגים של צאצאי, כי אחרי שהתורה צייתה 'תמים תהיה עם ה' אלקיך', ורש"י כתב 'התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות', אין עולה בדעתי להשתמש בכך ולחקור אחר העתידות!

ראשית הגז

אחת מעשרים וארבע מתנות כהונה הניתנות לכהנים, היא 'ראשית הגז'. אדם הגוזז את צאנו בכל שנה, אם הוא גוזז לכל הפחות חמש חללות (כבשות), חייבים לתת מן הצמר לכהן. אף שהתורה אינה קובעת שיעור לנתינה, אבל חכמים קבעו שיעור: אחד משישים מהצמר. הניתן לכהן הוא חולין גמור ואין בו קדושה כלל, כך שהכהן יכול לעשות בצמר מה שלבו חפץ, ולתתו לכל מי שהוא חפץ.

הנושא היומי בפרשה

שבט לוי בנחלת הארץ • זרוע לחיים והקיבה • תרומה • ראשית הגז

היום נלמד ששבט לוי אינם נוטלים חלק בביזה ובירושת הארץ, בכל סוגי הנחלה שירשו ישראל. השוחט בהמה נותן לכהן זרוע לחיים והקיבה, והגוזז לכל הפחות 5 צאן, נותן לכהן אחד משישים מהצמר. כן יש לתת לכהן תרומה מדגן ויין ושמן, בעל עין יפה - אחד מארבעים, עין רעה - אחד משישים, בינונית - אחד מחמישים.

חלק ונחלה:

הכהנים, וכן כל שאר בני שבט לוי, בין תמימים ובין בעלי מום, לא יקבלו חלק בביזה שיבזזו ישראל מהגוים במלחמות, וכן לא יקבלו נחלה בקרקעות הארץ שיכבשו.

נחלת חמשה ושבעה:

הפסוק מציין שלשבט לוי לא היה נחלה בקרב אחיו, וישנן שתי גרסאות בדרשת חז"ל ב'ספרי' על פסוק זה.

חמשה עמים:

א. גירסת רש"י 'ונחלה לא יהיה לו' - זו נחלת שאר, 'בקרב אחיו' - זו נחלת חמשה. ומפרש רש"י: 'נחלת חמשה' - היא ארץ ישראל, בצד המערבי של הירדן, שהיו בה 5 עמים [חתי, גרגשי, פריזי, חוי, ויבוס]. בעוד ארץ סיחון ועוג, בצד המזרחי של הירדן, נקראת ארץ שני עמים [כנעני ואמורי]. 'נחלת שאר' - היא ארץ הקיני הקניזי והקדמוני [שיקבלו ישראל לעתיד לבוא].

חמשה שבטים:

ב. גירסת רבי קלונימוס: 'ונחלה לא יהיה לו' - אלו נחלת חמשה, 'בקרב אחיו' אלו נחלת שבעה. והוא מפרש 'נחלת חמשה' - הם חמשה שבטים אשר משה ויהושע חילקו להם נחלה [משה - לבני גד וראובן וחצי מנשה. יהושע - יהודה ואפרים וחצי מנשה]. 'נחלת שבעה' - שבעה השבטים האחרים נטלו נחלתם בעצמם אחרי מות יהושע.

ה' הוא נחלתו:

הסיבה שבני לוי אינם מקבלים נחלה, כי המתנות שנתן להם ה', הם הנחלה שלהם, כפי שהבטיח ה' להם בפרשת קרח (יח, כ). לכן הם יאכלו את קדשי המקדש (ויש גורסים: קדשי קדשים), ואת קדשי הגבול, דהיינו תרומות ומעשרות.

זרוע לחיים והקיבה:

כאשר איש מישראל שוחט שור או שה, עליו לתת לכהן, שלשה מתנות:

א. הזרוע - דהיינו העצם האמצעית והעליונה ברגל (הקדמית של הבהמה, דהיינו היד). החל מהפרק של הארכובה, עד המקום בו הרגל מתחברת עם עצם הכתף שבגוף הבהמה הנקרא בשם 'כף יד'. ב. הלחיים של הבהמה, כולל הלשון. ג. הקיבה.

שכר כפנחס:

מתנת הזרוע - כשכר על מה שלקח פנחס רומח 'בידו'. הלחיים - כשכר על התפילות שהתפלל פנחס בפיו. הקיבה - בשכר מה שדקר את האשה אל קבתה.

כהן פטור:

רק הישראלים חייבים במתנות אלו, אבל כהן השוחט בהמה פטור ממתנות אלו.

שיעור תרומה:

יש להעניק לכהן תרומה מדגן ויין ושמן. אמנם התורה לא קבעה שיעור לנתינה, ומדאורייתא די במשהו, אבל רבותינו נתנו שיעור: עין יפה - אחד מארבעים, עין רעה - אחד משישים, עין בינונית - אחד מחמישים.

חצי סאה לחומר:

חכמים אף מצאו מקור לכך שאפילו העין הרעה ביותר לא יתן פחות מאחד משישים, שנאמר בפסוק שיש לתת שישית של איפה מ'חומר שעורים'. והרי באיפה יש 3 סאה, כך ששישית איפה היא 1/2 סאה. ו'חומר' הוא 'כור', שיש בו 30 סאה, הרי שחצי סאה מתוך שלושים סאה, הוא אחד משישים.

ראשית הגז:

אדם הגוזז את צאנו בכל שנה, אם הוא גוזז לכל הפחות חמש רחלות, עליו לתת את הצמר הראשון לכהן.

אחד משישים:

אף שהתורה אינה קובעת שיעור לנתינה, אבל חכמים קבעו שיעור: אחד משישים מהצמר.

חמש רחלות:

המקור שחמשה רחלות חייבות בראשית הגז: א. שנאמר בשמואל 'וחמש צאן עשויות. ב. לרבי עקיבא - 'ראשית גז' - הרי שנים, 'צאנך' - לשון רבים, הרי עוד שנים, 'תתן לו' - הרי חמש.

עבודה בעמידה:

המתנות הללו ניתנות לכהן, יען כי בו בחר ה' מכל השבטים, על מנת שהוא יעמוד וישרת בשם ה' (מכאן שהעבודה והשירות במקדש היא רק בעמידה), הוא ובניו כל הימים.

מספר לחיוג מארה"ב: 151-8988-1351
מספר לחיוג מאנגליה: 443-3061-30131

02.500.20.18

קו 'קול התורה' - שמעו ותחי נפשכם!

מבנים | שיעורים במגוון שפות
וסגנונות | חידות | הגלות | ידיעות
ועדכונים | אזור אישי | ועד

